

Сценарій Свято Покрови Пресвятої

Базується на трьох складнях::

1 – Покрий нас чесним Твоїм покровом;

2 – Покрова – берегиня роду;

3 – Свята Покровонько, накрій мою головоньку.

Кожен складень можна провести як окремий захід. Покрова припадає на 14 жовтня. У селах з цього часу починались сватання та весілля. Тому у 3 складені ми подали фрагменти сватання за драматичними творами Т.Г.Шевченка “Назар Стодоля” і Г.Ф. Квітки-Основ’яненка “Сватання на Гончарівці”.

Свято – триптих

Українська світлиця. На видному місці образ Матері Божої, оздоблений українським вишитим рушником. Перед ним горить лампада або свічки.

На сцену виходять ведучі:

1 в.: Сьогодні ми святкуємо одне з найбільших народних свят – свято Покрови Пресвятої, яке дотримується однієї дати – 14 жовтня.

2 в.: Пречиста Діва зробила людям багато добрих справ. В Київській Русі врятувала Почаївський монастир від нападу турків. І князь Ярослав Мудрий віддав Україну під її покров.

1 в.: З того часу у багатьох селах на її честь будували і освячували храми. Появилось багато сіл, які носять назви “Покровка”, “Покровське”, “Новопокровка”, “Посадпокровське”...

2 в.: Козацтво України вважало своєю покровителькою і заступницею Покрову пресвятої Богородиці. Тому на Запоріжжі була збудована церква Святої Покрови. І куди б не заносила доля козаків, завжди з ними був образ Пресвятої Покрови. Ця ікона супроводжувала і оберігала їх у далекій дорозі.

1 в.: Пресвята Богородиця була символом і покровителькою всієї України.

2 в.: В народі це свято відзначається восени. Це пора, коли вже урожай зібраний і засипаний у комори, а поля засіяні озиминою.

1 в.: Учні вперше йшли до школи на Покрову. У цей день вони приносили горщик пшоняної каші. Це для того, щоб “ наука не йшла в ліс”.

2 в.: За станом погоди на Покрову передбачали, якою буде зима. А ви любі друзі, знаєте ці передбачення?

Діти – Знаємо!

1 уч.: Якщо в цей день вітер з півночі, то зима буде холодною, якщо з півдня – теплою.

2 уч.: Коли на Покрову не випаде сніг на землю, то не буде його і в листопаді.

3 уч.: Якщо до Покрови журавлі не відлетіли у вирій, то зима наставатиме поволі.

Дівчинка: Ми ще знаємо прислів'я і приказки.

2 в.: Будь ласка, розповідайте, а ми всі послухаємо.

4 уч.: Хто лежить до покрови, то продасть усі корови.

5 уч.: Настали жнива – лежить баба нежива, а прийшла Покрова – стала баба здорова.

6 уч.: До покрови молока давали корови, а після покрови пішло молоко в роги корові.

7 уч.: Хто сіє по покрові, той змушений буде виводити взимі по корові...

1 в.: Осінь не літо. Чути прохолоду. Зігріємось?

(Запрошує дітей до танцю. Танцюють "Метелецю" або "Гопак" всі, хто має бажання).

Складень 1

"Покрий нас чесним твоїм покровом"

1 в.: За давніми уявленнями земля українська перебуває під опікою Пресвятої Богородиці. В ній убачають заступництво від усіляких бід і негараздів.

2 в.: На Запоріжжі була церква святої Покрови і козаки вважали святу Покрову своєю покровителькою. В козацькій думі співається:

А срібло – золото на три частини паювали:...

...На святу Січову Покрову давали –

Котру давнім козацьким скарбом будували,

Щоб за їх, встаючи і лягаючи,

Милосердно Бога благали.

Існує переказ, що після зруйнування Січі Запорізької в році 1775-му козаки, що пішли за Дунай, взяли з собою і образ Пресвятої Покрови.

(На фоні тихої української мелодії п'ятеро читців виходять на сцену:)

1 ч.: Україно! Ти для мене – диво!

І нехай пливе за роком рік,

Буду, мамо, горда і вродлива,

З тебе дивуватися повік.

2 ч.: Ради тебе перли в душі сію,

Ради тебе мислю і творю –

Хай мовчать Америки й Росії,

Коли я з тобою говорю!

3 ч.: Рідко, нене, згадую про тебе,
Дні занадто куці та малі –
Ще не всі чорти живуть на небі,
Ходить їх до біса по землі.

4 ч.: Україно! Ти – моя молитва,
Ти моя розлука вікова.

Гримотить над світом люта битва

За твоє життя, твої права. (В. Симоненко)

5 ч.: Не шукаю до тебе

Ні стежки, ні броду –

Ти у грудях моїх,

У чолі і в руках.

Упаду я зорею,

Мій вічний народе,

На трагічний і довгий

Чумацький твій шлях. (В. Симоненко)

1 ч.: Чорне море – наше море,

Наші і Карпати,

Гей, яка ж ти, Україно

Пишна та багата!

2 ч.: Лети, вітер, з полонини

Та понад степами,

Рознеси ти нашу славу

Широко світами!

3 ч.: Де степ широкий, наче море,

Де дише пахощами гай,

Де небо зоряне, прозоре, -

Там мій святий, чудовий край.

4 ч.: Де житом ниви зеленіють.

Де пісня жалібно луна,

Де хати в вишниках біліють,

Там мила, рідна сторона .

5 ч.: Україна – то край славний,

Аж по Чорне море,

Україна – лан пишний

І степи, і гори.

Всі: І як мені України

Щиро не кохати?

Мене ненька по – вкраїнські

Вчила розмовляти.

(Низько вклоняються і виходять)

2 вед.: Так вже склалось, що українці нині живуть по всьому світу. Розігнала їх гірка доля: революція, репресії, голод, війни...

1 ч.: Знаю, що й за кордоном

Українці живуть

По дідівських законах

Рід і честь бережуть.

Здавна прадідам нашим

Ох не легко було,

Бо немало по світу

Їх життя рознесло.

Та душа українська,

Де б вона не була,

Знає, що її мати –

Україна одна.

1 в.: Пресвята Покрова і в далеких і в далеких світах оберігає своїм покровом українців.

2 в.: З 24 серпня 1991 року Україна нарешті стала вільною і незалежною. Почалось відродження мови, традицій, звичаїв і народних свят. Відроджується і свято Покрови Пресвятої. Українці щиро вірять, що Пречиста Діва допомогла нам вибороти незалежність.

(Звучить державний гімн “Ще не вмерла Україна” (сл. П. Чубинського, муз. В. Вербицького). Всі учасники заходу співають гімн, підхоплюють його і в залі)

1 в.: Наша слава Україна,

Наше щастя і наш рай!

Чи на світі є країна

Ще миліша за наш край?

І в щасливі й злі години

Ми для неї живемо

На Вкраїні й для Вкраїни

Будем жити й помremo...

Нас не зможуть супостати

Взяти в кайдани свої

Ми бороним наші хати,

Наші тихії гаї

Сонцем правди, світлом згоди,

Боже, шлях нам освіти!

Хай забудеться недоля

І неслава давніх літ,

Щастя ж рівне й рівна воля

Засіяють на весь світ!

(М. Вороний)

Складень 2

“Покрова – берегиня роду”

(В залі – виставка вишитих рушників, сорочок, серветок, хусточок тощо. Дівчата вишивають і ведуть розмову)

1д.: А чи знаєте ви, дівчата, що Богородиця – швачка? Вона шиє ризи, зашиває рани, зупиняючи кров. Тому вишивку можна розглядати як схему закодованих знаків. Вона стає захистом, Богородичним покровом.

2д.: Цим і пояснюється повір'я, що рушник, сорочка, хусточка, вишиті руками матері, дружини чи коханої, оберігають людину в дорозі від усіляких негараздів.

3д.: Звідси й звичай убирати вишитими рушниками ікони, портрети рідних. Ця традиція й досі живе в українських селах.

4д.: Чим гармонійніше й чим витонченіше поєднуються узор у вишивці, тим щасливішою, кажуть, буде доля людини.

5д.: Богородиця символізує образ матері – землі, Берегиню.

2д.: А що таке Берегиня?

1д.: Берегиня – це втілення води, господарства, сімейного вогнища, рукоділля...

(Сідають, вишивають і співають пісню “Материнське чекання”(сл. В. Короля, муз. О. Парінова))

Опустився вечір на крило лелече,

Що в імлі біліє на високій хаті,

Похилився вечір матері на плечі,

Що іде в дорогу сина зустрічати.

Ой вертай, синочку.

Ой вертай, синочку,

Хоч на старість гляну в очі голубі

Не одну сорочку (тричі) вишила тобі.

3д.: Я читала, що прадавнім захисником українців були: вишивана сорочка, плахта, тканий пояс, рушник, лижник, килим, доріжка, писанка та різні орнаменти на глиняному посуді.

4д.: А це й справді так. Послухайте пісню.

(Встає, включає програвач і ставить платівку “Пісня про рушник”. Дівчата підспівують).

5д.: Народ наш мудрий. Не одна пісня створена про наші обереги. Наш обов'язок вивчати їх, відроджувати, пам'ятати і передавати з покоління в покоління.

5д.: А давайте-но позмагаємось, хто більше знає пісень про наші обереги. Співати будемо по 1 куплету. Починаймо:

1 ...встають до світу наші мами

і стелять долю рушниками

на споришеві мережки

2 Дітей гойдають на калині

Матусі, вічні берегині,

Колиски нашої душі.

3 Іде, іде, іде дощ

На білу березу.

А я своєму миленькому

Сорочку мережу.

4 Сорочку мати вишила мені

Червоними, червоними,

Червоними та чорними нитками.

5 Вишивала хусточку, вишивала

Червону та чорну нитку клала .

(до залу заходять хлопці)

1х.: Он де ви є! А ми їх шукаємо. А що це у вас, дівчатка, сьогодні так гарно. Вишитих речей так багато, аж очам від барв боляче!

1д.: Ми вирішили до свята Покрови оформити виставку рукоділля. Адже Богородиця теж була швачкою. Вона вишила Ісусу Христу ризи...

2д.: Ось тільки ми не знаємо, хто наше рукоділля належним чином оцінить?

2х.: Не хвилюйся! Оцінять. В залі є досвідчені майстри. Вони і оцінять.

(Вибирають журі, воно визначає кращі роботи. Вручаються призи)

3д.: Перевіримо, як хлопці знають рідні обереги. Ну-мо, хто більше назве?

(колиска, мамина пісня, бабусина казка, татова саморобна іграшка, дідусева сопілка, піч, мамина вишня в саду, криниця, калина, наша оселя).

4д.: Молодці хлопці! За ваші знання отримуйте від дівчат вишивані хусточки. (Дівчата дарують їм).

1х.: А тепер розпочнемо танці. Бажаючі танцюють з нами!

Складень 3

“Свята Покровонько, накрий мою головоньку...”

Ведуча: З Покровом колись на Україні були пов’язані дівочі мрії і сподівання, бо вона покровителька жіночої, а більш всього – дівочої долі. Дівки чекали сватів і молилися: “Свята мати, Покровонько, накрий мою головоньку, хоч ганчіркою, аби не зісталася дівкою”

Дівчина: А мене моя бабуся навчила так молитися і приказувати:

Свята Покровонько,

Покрий мою головоньку

Оце осінню.

Хоч і драною хустиною,

Аби з хорошою дитиною,

Щоб із сторони.

Щоб свекорко як батенько

До мене були,

Свекрівонька як матінка

Мене прийняли,

Щоб діверки та зовиці,

Мов братики і сестриці

До мене були.

Щоб ділечко поробила,

Чужій сім'ї угодила,

Всім мила була,

Не лаяна і не бита,

Нагодована і вкрита

Спатоньки лягла.

(Заглянуло у вікно).

А до нашої хати йдуть свати! Мамо, тато, зустрічайте гостей! (вибігає)

(тричі стукають у двері, входять 2 свата з хлібом, низько кланяються господарям і кладуть хліб на стіл (Шевченко Т.Г. Назар Стодоля. –К., 1985. –С.47-50))

Свати: Дай, боже, вечір добрий господарям цього дому!

Батько: Добрий вечір і вам (кланяється гостям). Просимо сідати. А відкіля се бог вас несе? Може ви охотники які? Може рибалки або, може, вольнії козаки?

Сват1 (тихо підкашлює): І рибалки, і вольнії козаки. Шукаємо звіриноного сліду. Ходили –ходили, нічого не знайшли. Аж гульк – назустріч нам іде князь і говорить нам такі речі: “Ей ви, охотники, ловці – молодці, покажіть дружбу. Трапилась мені куниця – красна дівиця; не їм, не п’ю і не сплю, а все думаю, як би її дістати. Поможіть мені її піймати: тоді, чого душа ваша забажає усе просите, усе дам”.

Сват2: Ну, нам того і треба. Пішли. Бачимо сліди. Звір наш пішов у двір ваш. Тут застряла наша куниця, в вашій хаті красна дівиця. Оце ж нашому слову кінець, а ви дайте ділу вінець. Кажіть же ділом, чи оддасте, чи нехай ще підросте.

Батько: Що за напасть така! Галю! Чи чуєш! Галю, порадь же мені, що робити з оцими ловцями – молодцями.

(Галя виходить на середину сцени, застидалася, перебирає пальцями фартух)

Батько: Бачите, що ви натворили? Мене, старого, з дочкою пристидили!... Гай-гай! Так ось же що ми зробимо: хліб святий приймаємо, доброго слова не цураємося, а щоб ви нас не лякали, буцім, ми передержуємо куницю, вас пов'яжемо (до Галі) Чи нема в тебе, може, рушників? Не придбала? Не вмiла прясти, не вмiла шити – в'яжи ж, чим знаєш, - хоч мотузком.

(Галя виходить і заносить на тарелі два вишиті рушники і кладе на хліб, який принесли свати. Підходить до батька, низько кланяється і цілує руку. Бере таріль і підносить сватам – спочатку одному, потім другому. Свати з рушниками в руках низько вклоняються батькові).

Сват1: Спасибі ж батькові, що свою дитину рано будив і усякому добру учив. Спасибі й тобі, дівко, що рано вставала, тонку пряжу пряла, придане дбала.

(Галя по черзі перев'язує через плече сватів).

Сват2: Ну, а князя ти завтра зв'яжеш. Він сам прилетить, як зачує, що так вдало все склалося.

Батько: Проходьте в світлицю. Сядемо за стіл. Поїмо, вип'ємо та за все й домовимось...

(виходять).

Ів.: Все на сватанні закінчується добре тоді, коли і хлопець, і дівчина згодні на шлюб. А бувало й таке, коли силоміць заставляли брати шлюб з нелюбим.

(На сцені стіл. За столом сидить батько, поруч стоять два свати, Стецько, осторонь – Олексій. Уляна перед матір'ю стоїть на колінах, гірко плаче (За п'єсою Г. Ф. Квітки – Основ'яненка "Сватання на Гончарівці" //Повісті та оповідання. Драматичні твори. К., 1982. –С.447-454.)):

Уляна: Ненечко моя рідненька! У останній раз тебе прошу: не топи свого дитяти!... Дай мені на світі пожити!

Мати: Годі ж, Улясю, годі, донечко! Сьогодні вже не буде. Давай там що є. От тільки не винесеш, то я тебе зроду не біла, а тут за патли потягну.

Уляна (проходить в іншу кімнату і до Олексія): Тепер, Олексію, прощай на віки вічні.

Мати: Дурна! Дурна! Так і я не хотіла за свого Прокопа, на стінку лізла: а далі – й нічогосінько.

(Уляна виносить на тарелі рушники і подає їх сватам. Ті перев'язують ними один одного.)

Стецько: Давай же, Улясю, хусточку молодому.

Уляна: Лай, бий, хоч до смерті вбий, а не дам нелюбу хустки!

Стецько: Та чого ти їй у пику дивишся? За патли та в потилицю!

(в цей час сват щось шепче Уляні)

Уляна (весела): Зараз, дядьку, зараз!

(Уляна виносить хустку і гарбуз на підносі. Хустку дає Олексію, а гарбуз – Стецьку. А в цей час сват заговорює батька й матір).

Мати (побачивши у Стецька гарбуз): Що се? Що се?

Стецько (заслонивши Олексія і Уляну собою): Гарбуз! Хіба повилазило? Ось бач; хоч покуштуй!

Мати: Та се нас обморочено!

Олексій: Ні, матусенько, се не морока, се правда свята. Таке моє щастя: мені дісталась хустка, а ворові моєму – гарбуз.

Стецько: Поблагослови їх оцим гарбузом по потилиці.

Мати (плаче): Не бачити нам тепер ні волика, ні корови. Серце болить, як згадаю...

(Тим часом батько Уляни садовить Олексія і Уляну за стіл. Сідають і свати.)

Батько: Мерщій давай, мати, страву; пора по чарці.

Стецько: Бач як попарувались! (бере шапку, гарбуз і виходить з хати зі словами):

“Кріпачка, зачини двері!”

2в.: Покрова завершує осінні молодіжні “вулиці”. Починаються вечорниці, досвітки та весілля, де розважались всі мешканці села. Тому-то говорили “жовтень на весілля багатий”. Пора весіль тривала два тижні аж до Пилипівського посту.

1в.: Свято Покрови було і останнім терміном праці заробітчан.

На Херсонщині щороку наймали з числа безземельних заробітчан дешеву робочу силу. Сюди йшли з інших губерній в найми: з Полтавської, з Сумської, Київської... Строкачі працювали од весняного Миколи (22 травня) і до Покрови. Останній день був початком скріплення нової угоди на наступний рік.

2в.: Додому повертались строкачі, співаючи веселі українські пісні. Давайте й ми з вами заспіваємо гарну, веселу українську пісню.

(Співають пісню, яку в селі всі добре знають).

http://library.kherson.ua/activities/autun/autun_pokrova.htm